

Făptași

Autor: Thomas Jonigk

Născut în 1966, dramaturgul și romancierul **Thomas Jonigk** lucrează și ca regizor la o serie de teatre de top: *Volksbühne Berlin*, *Wiener Schauspielhaus* ș. a.. Primul său succes ca autor dramatic l-a consemnat în 1994, cu savuroasa comedie *Du sollst mir Enkel schenken* (*Să-mi dăruiești nepoți*), montată de Stefan Bachmann la Schauspiel Bonn. A scris și librete de operă, scenarii de film și teatru radiofonic. A fost premiat de **Frankfurter Autorenstiftung** (Fundatia autorilor din Frankfurt), de **Institutul Goethe**, de revista **Theater heute** și a primit și **Drama-Logue Critics Award for Outstanding Achievement in Theatre**. Traduse în mai multe limbi, piesele sale au fost montate și în Olanda, Belgia, Franța, Anglia, Rusia, Polonia, Spania, în țările scandinave, în Turcia, Filipine, India, SUA etc.

Sinopsis

Genul: Satiră socială brutală, comedie (cu scene revoltătoare)

Distribuție: 6 f, 3 b

De ani de zile, Petra este abuzată sexual de către tatăl ei, Erwin. Deși cunoaște situația, Karin, mama ei, o ignoră cu bună știință, preferând să-și salveze astfel mariajul și aparenta onorabilitate. Într-o simetrie perfectă, Magda îl violează pe fiul ei Paul, fără însă ca strigătele de ajutor ale acestuia să fie auzite de cineva. Paralizați de tabuurile care încă planează asupra acestui tip de probleme, cei doi copii nu sunt în stare să vorbească despre ele. Dar destinul lor comun îi va aduce laolaltă și împreună vor încerca să pună capăt abuzurilor ale căror victime sunt. E nevoie de multe eforturi pentru ca ei să reușească să-și articuleze problemele. Dar nici vizitele asistenților sociali nu le aduc salvarea așteptată, întrucât cei doi copii au de înfruntat o veritabilă conspirație, mai mult sau mai puțin tacită, a făptașilor. De altfel, piesa denunță această societate ca pe o lume a făptașilor, în care victimele sunt neputincioase asemenea unor miei duși la tăiere. Și incapabile până și să-și pună capăt zilelor.

De altfel, complicitatea adulților e ilustrată prin scene de un sarcasm aproape insuportabil. De pildă, în timp ce tatăl își violează fiica, soția lui

intră împreună cu o vecină cu care stă de vorbă pe teme casnice, ca și cum scena care se consumă în aceeași încăpere, la câțiva pași de ele, ar fi una banal cotidiană. Revoltătoare, chiar și la simpla lectură, este naturalețea, mai că s-ar putea spune ingenuitatea ce definește relația făptașilor cu propriile lor fapte precum și cu victimele lor. Și încrederea de nezdruccinat în propria lor onorabilitate.

Comentariul lui Scora

Elementul de maximă originalitate al acestui text este abordarea, cu mijloacele comediei, a unei teme atât de grave. Departate de a dezamorsa însă gravitatea faptelor, comicul subliniază o dată în plus brutalitatea „făptașilor”, aceștia fiind cu atât mai condamnabili, cu cât nu par cătuși de puțin conștienți de caracterul reprobabil, violent, mutilant al acțiunilor lor. O comedie dură, poate cea mai dură din câte s-au scris până acum. O comedie pe care o citești, culmea paradoxului, gătit de revoltă împotriva acestei complicități a făptașilor. Și ajungi să te simți revoltat de propriul tău râs (sau surâs), atunci când, în ciuda caracterului reprobabil al scenei, ea are și un extrem de eficient efect comic. Pentru un teatru românesc, ar fi un act de mare curaj să monteze o astfel de piesă. Cât despre rostul unui astfel de spectacol, într-o țară pe care mulți străini au vizitat-o exclusiv pentru prețul scăzut pe care-l aveau de plătit pentru satisfacerea deviațiilor lor pedofile ...

Detalii tehnice

Premiera germană a avut loc la Deutsches Schauspielhaus Hamburg pe 8.12. 1999, regia: Christina Paulhofer.

În România, piesa a fost prezentată ca spectacol-lectură la Teatrul Ariel, Târgu Mureș, în 2001 și a fost montată, în limba germană, la Teatrul German de Stat Timișoara în 2013.

Drepturile de reprezentare: Hartmann & Stauffacher GmbH Verlag für Theater, Hörfunk, Fernsehen und Film, Bismarckstr. 36, 50672 Köln, versand@hsverlag.com.

Pentru drepturile asupra traducerii în limba română: Victor Scoradeț,
vicmarsco@yahoo.de.

Mostră text

ERWIN Încă o dată!

PETRA Nu! Nici o dată! Nici măcar o dată!

ERWIN Încă o dată! Pentru ultima oară!

PETRA Nici nu mă gândesc!

ERWIN Doar o dată!

PETRA De trei ori ai spus deja că-i ultima oară! Nu! Nici măcar o dată! Nici
 măcar o singură dată!

ERWIN Te rog.

PETRA Nu.

ERWIN Doar o singură dată!

PETRA Nici o dată! Nici măcar o singură dată! O spun pentru ultima dată!

ERWIN Dar ce-i cu tine? Așa deodată. Spune odată.

PETRA Nimic nu am. Asta spun. Nimic.

ERWIN Ba mă ai pe mine. Doar eu nu sunt nimic.

PETRA Nu. Din păcate nu.

ERWIN Dar ce anume am făcut eu, după părerea ta?

PETRA Destule.

ERWIN *(aproape de tot)* Un exemplu. Spune odată un exemplu.

PETRA *(retrăgându-se)* Nu pune mâna pe mine!

ERWIN *(plângând)* Ce-am făcut?

PETRA Ce să-ți mai spun eu. Te cunoști tu.

(Fără să fie observată de cei doi intră Karin. Are pe ea un șorț și mănuși de cauciuc și se apucă de curățenie sau de alte treburi gospodărești. Cei doi care continuă să se certe pot să ajungă chiar lângă ea, dar nici unul din ei nu are voie s-o vadă pe Karin și nici Karin nu are voie să-i vadă pe ei.)

ERWIN Te culci cu altul.

PETRA Nu. Nici o dată. Nici măcar o singură dată.

ERWIN Spune tot ce vrei tu să spui, dar nu te culca cu altul.

(...)

ERWIN Am făcut ceva? Am greșit cu ceva? Dacă am greșit cu ceva, atunci
 spune-mi. Asta era? Că am greșit cu ceva?

PETRA Lasă-mă-n pace.

ERWIN Spune-mi cu ce-am greșit.

PETRA Nu.

ERWIN Te ferești de mine.

PETRA N-am timp.

ERWIN N-ai timp pentru mine? N-ai timp?

PETRA Nu. Vreau să rămân singură.

ERWIN Nu te excit deloc?

PETRA Nu.

ERWIN Sunt prea bătrân. Asta era? Bineînțeles. Prea bătrân. Cum de nu mi-am dat seama de la-nceput. Care va să zică sunt prea bătrân.

PETRA Nu.

ERWIN Prea bătrân. Asta era. Sunt prea bătrân. Care va să zică sunt prea bătrân.

PETRA Nu. Termină. Nu-i asta.

ERWIN Nu-i asta. Care va să zică chiar e ceva. Dar ce anume. *(apucând-o de braț)* Dă-i drumul. Spune!

PETRA Nu pune mâna pe mine! Pentru ultima oară!

ERWIN O dată doar! O dată nici nu se pune!

PETRA Nici o dată! Nici o singură dată!

ERWIN Nu te mai prosti. Nu-ți mai bate joc de mine. Ia-mi pula-n mână.

PETRA Nu.

ERWIN Îți astup toate găurile.

PETRA Nu.

ERWIN Înainte îți plăcea.

PETRA Mi-e rușine de mine.

ERWIN *(trăgând-o spre el)* Ce s-a-ntâmplat? Trebuie să-mi spui dacă s-a-ntâmplat ceva. Asta e! Trebuie să-mi spui despre ce vorba! Ce s-a-ntâmplat?

PETRA Nu te iubesc! Ai greșit tu undeva! Nu am timp pentru tine! Trebuie să fie din cauza ta! Nu mă exciți nici măcar un pic de tot! Din contră: Ești prea bătrân! *(după un timp)* În fond, cine-ți dă ție dreptul să nu fii încă înmormântat?

ERWIN *(după o pauză lungă)* Ce spui tu acolo? Asta spui? Asta n-o s-o mai spui încă o dată! Nici măcar o singură dată! Nici o dată! Îți închid eu gura, pizdă ce ești, muiere ce ești!

(O apucă pe Petra de părul strâns în coadă și o obligă să se întindă pe jos. Petra nu se apără. Apoi Erwin îi smulge hainele de pe ea. Începe s-o cerceteze

plin de interes. În același timp îi miroase plin de satisfacție regiunea genitală. Procesul acesta durează mult.)

PETRA *(răsucindu-se spre Karin) Mama, tăticu' îmi face iarăși lucruri ciudate.*

KARIN *(fără să se uite, continuând să trebăluiască) Ți se pare ție.*

(Se aude soneria.)

(...)

(În timp ce Petra e violată de Erwin, Karin iese pentru a se întoarce apoi cu vecina ei. Cele două nu iau act de actul care are loc în fundal. Ele poartă o conversație specifică gospodinelor. Karin răsfoiește revista ilustrată.)